👩‍🏫 מהדורה למורה – "כל טיפה חשובה"

דף תרגול קצר: הטקסט, חמשת שלבי פירוק השאלה, מיון לפי ממדים, שאלות בחירה, כתיבה וכרטיס יציאה.
אינפוגרפיקה · כיתה ט' · מסלול רגיל.

⏱️ כ־35–45 דקות. השאלות לקוחות מהטקסט שבאתר (עמוד "תרגול" ו"פרקו את השאלה"). תשובות מלאות לדוגמה – גם במהדורה למורה של החוברת המלאה.

🔑 מפתח תשובות

א' 1 · מסמנים: "מי חישב" · "המספרים" · "בהערה" | ממד: איתור מידע | מה עליי לעשות: לקרוא את ההערה בפינה ולכתוב מי חישב ומה סוג המספרים. | התשובה חייבת לכלול: מי: כיתה ט' דמיונית בפרויקט סביבה; מה: הערכות להמחשה, לא נתונים רשמיים; הם משתנים מבית לבית

א' 2 · מסמנים: "מדוע" · "הגנבים השקטים" · "הסבירו" · "הדימוי" | ממד: פרשנות והיסק | מה עליי לעשות: להסביר במה דליפה דומה לגנב שקט ולקשר לפרט מהפאנל. | התשובה חייבת לכלול: הדמיון: לוקחים משהו בלי רשות; "שקטים": קורה בלי שמרגישים; ביסוס: טפטוף מבזבז אלפי ליטרים בלי שאיש שם לב

א' 3 · מסמנים: "הטוענים" · "הביעו עמדה" · "נמקו" · "שני נימוקים" · "מבוסס על האינפוגרפיקה" | ממד: הערכה וביקורת | מה עליי לעשות: לכתוב עמדה ברורה מול הטענה, נימוק מבוסס על נתון או פאנל, ונימוק נוסף משלי; לסכם במשפט. | התשובה חייבת לכלול: עמדה ברורה; נימוק המבוסס על האינפוגרפיקה (נתון/פאנל); נימוק נוסף משלי; סיכום

ב' 1 · 1–א · 2–ד · 3–ג · 4–ה · 5–ב

ב' 2 · 1 – איתור מידע · 2 – איתור מידע · 3 – פרשנות והיסק · 4 – פרשנות והיסק

ב' 3 · 1 – א (משקים בצהריים והמים מתאדים) · 2 – א (שעון המים רץ כשהברזים סגורים)

ג' 1 · שאלה 10 · הערכה וביקורת · חייבת לכלול: עמדה ברורה; דוגמה ראשונה לאמצעי חזותי/מבני; דוגמה שנייה; הסבר איך האמצעים משפיעים על הקורא (יש לקבל כל עמדה מנומקת)

🎟️ כרטיס יציאה

תשובות אישיות. כדאי לאסוף ולבדוק: האם התלמידים והתלמידות מזהים מילת שאלה ויודעים מה היא דורשת?

✏️ דף התלמיד/ה – "כל טיפה חשובה"

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

אינפוגרפיקה · כיתה ט' · מסלול רגיל

אינפוגרפיקה

כל טיפה חשובה

אינפוגרפיקה כיתתית לדוגמה: כמה מים אנחנו צורכים, איפה הם מתבזבזים ואיך אפשר לחסוך – בבית ובבית הספר

1. כותרת ראשית: "כל טיפה חשובה". מתחת לכותרת מצוירת טיפת מים גדולה עם פרצוף מחייך, ובתוכה הכיתוב: "מים מתוקים הם משאב יקר, גם במדינה שלמדה להתפיל מי ים ולטהר מים משומשים". בפינה מופיעה הערה בולטת: "כל המספרים באינפוגרפיקה הם הערכות להמחשה, שחישבה כיתה ט' דמיונית בפרויקט סביבה. הם אינם נתונים רשמיים, ויכולים להשתנות מבית לבית." מתחת לטיפה פס כחול דק, כמו מד גובה מים, שמלווה את הקורא לאורך כל האינפוגרפיקה.

2. פאנל 1 – "יום אחד של מים בבית": קו זמן מהבוקר עד הלילה, ועליו סמלים קטנים. צחצוח שיניים עם ברז פתוח – כ־6 ליטרים בכל פעם. מקלחת של עשר דקות – כ־80 ליטרים. הורדת מים באסלה – בין 3 ל־9 ליטרים, לפי סוג המיכל. הפעלת מכונת כביסה – כ־50 ליטרים. בסוף הקו מופיע סכום גדול: "משפחה של ארבע נפשות יכולה להשתמש בכמה מאות ליטרים ביום!"

3. פאנל 2 – "הגנבים השקטים": ציור של ברז מטפטף וצינור סדוק מתחת לכיור. הטקסט: "ברז שמטפטף טיפה בכל שנייה יכול לבזבז עשרות ליטרים ביממה, וכמה אלפי ליטרים בשנה – בלי שאיש שם לב." מתחת מופיעה בדיקה פשוטה: "סגרו את כל הברזים בבית ובדקו את שעון המים. אם המספרים ממשיכים לרוץ – יש דליפה, ועדיף לקרוא לאיש מקצוע." לצד הציור מופיע סימן קריאה אדום ותזכורת: "גם אסלה שהמים בה ממשיכים לזרום אחרי ההדחה היא גנב שקט."

4. פאנל 3 – "מה קורה בבית הספר?": שרטוט של חצר בית ספר. בצד אחד ברזייה שהלחצן שלה נתקע ומים זורמים ממנה ללא הפסקה, ובצד השני מערכת השקיה שפועלת בצהרי היום, כשהשמש חזקה וחלק גדול מהמים מתאדה לפני שהוא מגיע לשורשים. בועת דיבור של אב הבית, מר סלים חורי: "דיווח מהיר של תלמיד על ברז תקוע חוסך לנו יותר מים מכל שלט." מתחת לשרטוט נכתב: "בבית הספר מאות ילדים משתמשים באותם ברזים, ולכן גם תקלה קטנה הופכת לבזבוז גדול."

5. פאנל 4 – "לפני ואחרי": טבלה בשני צבעים מציגה את תוצאות הניסוי של הכיתה הדמיונית. לפני הניסוי: מקלחת ממוצעת של עשר דקות, ברז פתוח בזמן צחצוח, השקיה בצהריים. אחרי חודש: מקלחת של חמש דקות, כוס לצחצוח, השקיה בשעות הערב. בשורה התחתונה: "התלמידים העריכו שהחיסכון המשותף בבתיהם היה כמה אלפי ליטרים בחודש – בערך כמו כמה עשרות אמבטיות מלאות."

6. פאנל 5 – "שמונה טיפים לבית": רשימה עם אייקונים. 1. מקלחת קצרה – שיר אחד וזהו. 2. סוגרים את הברז בזמן צחצוח וסבון. 3. מפעילים מכונת כביסה ומדיח רק כשהם מלאים. 4. משתמשים בלחצן הקטן של מיכל ההדחה כשאפשר. 5. מתקנים טפטוף מיד. 6. שוטפים ירקות בקערה ולא תחת ברז זורם, ומשקים בה עציצים. 7. מקררים בקבוק מים במקרר במקום להזרים מים עד שיתקררו. 8. שוטפים מרפסת במגב ודלי ולא בצינור.

7. פאנל 6 – "שלושה צעדים לבית הספר": 1. "סיירת טיפה" – תלמידים בודקים פעם בשבוע ברזים וברזיות ומדווחים על תקלות. 2. שינוי שעות ההשקיה לבוקר המוקדם או לערב, ושתילת צמחים שמסתפקים במעט מים. 3. שלט מזכיר מעל כל כיור, שהתלמידים מעצבים בעצמם. ליד כל צעד מופיע ציור של תלמידים עובדים יחד, ומעליהם הכותרת: "ביחד חוסכים יותר".

8. שורת סיום בתחתית האינפוגרפיקה, באותיות גדולות: "מים לא נוצרים בברז. כל טיפה שאנחנו חוסכים היום – נשארת למחר." לצדה מופיעה שאלה לקוראים: "איזה צעד אחד תתחילו כבר השבוע?"

📚 **מילים חשובות: משאב** – חומר מהטבע שבני אדם צריכים ומשתמשים בו · **להתפיל** – להוציא את המלח ממי ים כדי שאפשר יהיה לשתות אותם · **מתאדה** – הופך לאדים ונעלם לאוויר · **דליפה** – מים שבורחים מצינור או מברז מקולקל · **ביממה** – ביום ובלילה יחד, 24 שעות · **מגב** – כלי ניקוי עם גומי לדחיפת מים על הרצפה

חלק א' — מפרקים את השאלה בחמישה שלבים

💡 לכל שאלה: ① קראו עד הסוף ② כתבו מה השאלה כבר מספרת ③ סמנו בעיפרון את מילת השאלה ואת מילות המשימה ④ בחרו ממד וכתבו מה עליכם לעשות ⑤ ענו במשפטים מלאים.

1. מי חישב את המספרים שבאינפוגרפיקה, ומה נאמר עליהם בהערה? (שאלה 1 בטקסט · 8 נק')

② מה השאלה מספרת לי? _____

③ **סימנתי** ☐ ④ ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

④ מה עליי לעשות? _____

⑤ התשובה שלי: _____

_____

2. מדוע נקרא פאנל 2 "הגנבים השקטים"? הסבירו את הדימוי. (שאלה 4 בטקסט · 9 נק')

② מה השאלה מספרת לי? _____

③ **סימנתי** ☐ ④ ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

④ מה עליי לעשות? _____

⑤ התשובה שלי: _____

_____

_____

3. יש הטוענים שחיסכון של תלמיד אחד במים אינו משנה דבר. הביעו עמדה בנוגע לטענה זו, ונמקו אותה בשני נימוקים, אחד מהם מבוסס על האינפוגרפיקה. (שאלה 9 בטקסט · 14 נק')

② מה השאלה מספרת לי? _____

③ **סימנתי** ☐ ④ ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

④ מה עליי לעשות? _____

⑤ התשובה שלי: _____

_____

_____

חלק ב' — מילות שאלה, ממדים והבנה

1. התאימו כל מילת שאלה למה שהיא מבקשת לעשות. כתבו את האות המתאימה.

#	מילת השאלה	האות		מה עליי לעשות?
1	הסבירו	_____	**א**	לפרש ולהבהיר במילים שלי
2	מה הקשר בין	_____	**ב**	לענות רק ממה שכתוב, לא מהידע שלי
3	עד כמה משכנע	_____	**ג**	לבקר את הטיעון: נימוקים, דוגמאות, טיעון נגד
4	כמה	_____	**ד**	למצוא איך שני דברים מתחברים (סיבה–תוצאה, ניגוד, דוגמה)
5	על פי / לפי הטקסט	_____	**ה**	לאתר מספר או כמות

2. מיינו: לאיזה ממד שייכת כל שאלה? סמנו ✔ בעמודה המתאימה.

#	השאלה	🔍 איתור מידע	🧩 פרשנות והיסק	⚖️ הערכה וביקורת

1	ציינו שתי בעיות של בזבוז מים בבית הספר, על פי פאנל 3.	◯	◯	◯
2	כיצד אפשר לבדוק אם יש דליפה נסתרת בבית, לפי פאנל 2?	◯	◯	◯
3	מה ניתן להסיק מדבריו של אב הבית בפאנל 3 על תפקידם של התלמידים בחיסכון במים?	◯	◯	◯
4	מה תפקיד פאנל 4 ("לפני ואחרי") באינפוגרפיקה? כיצד הוא מחזק את המסר שלה?	◯	◯	◯

3. בחרו את התשובה הנכונה לפי הטקסט. הקיפו את האות.

1. מה הבעיה בהשקיה בבית הספר?

◯ א. משקים בצהריים והמים מתאדים

◯ ב. אין צמחים

◯ ג. משקים בלילה

2. איך יודעים שיש דליפה?

◯ א. שעון המים רץ כשהברזים סגורים

◯ ב. הברז חם

◯ ג. יש רעש ברחוב

חלק ג' – כותבים תשובה מלאה

1. האם לדעתכם אינפוגרפיקה היא דרך יעילה יותר מטקסט רגיל להעביר את המסר על חיסכון במים? נמקו בעזרת שתי דוגמאות מהאינפוגרפיקה. (שאלה 10 בטקסט · הערכה וביקורת)

💡 לפני שעונים: סמנו את מילות השאלה וכתבו לעצמכם "מה עליי לעשות". אחר כך ענו: עמדה + נימוקים + קשר לטקסט.

☐ פתחתי במילים מהשאלה ☐ עניתי על כל חלקי השאלה ☐ נימקתי וקישרתי לטקסט

🎟 כרטיס יציאה

1. מילת שאלה אחת שלמדתי לזהות היום ומה היא דורשת: _____

2. השלב מתוך החמישה שהכי עזר לי: _____

3. שאלה שעדיין קשה לי לפרק: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟